

កិច្ចព្រមព្រៀង
វេទនាអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
ទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា ទូទៅក្រិដ្ឋកម្ម
ដែលប្រព្រឹត្តទៀតនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

ដោយហេតុថា មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិបានរំលឹកនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួន លេខ ៥៧/២២៨ ថ្ងៃទី ១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២ ថាការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរចំពោះច្បាប់កម្ពុជា និងច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិក្នុងរយៈកាលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យពីឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧៩ នៅតែជាបញ្ហាដែលបង្កឲ្យមានការ ព្រួយបារម្ភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់សហគមន៍អន្តរជាតិទាំងមូល។

ដោយហេតុថា នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចចិត្តដដែលនេះ មហាសន្និបាតបានទទួលស្គាល់ការព្រួយបារម្ភពេញច្បាប់របស់រដ្ឋាភិបាល និងប្រជាជនកម្ពុជាក្នុងការស្វែងរកយុត្តិធម៌ការបង្រួបបង្រួមជាតិ ស្ថេរភាព សន្តិភាព និង សន្តិសុខ។

ដោយហេតុថា អាជ្ញាធរកម្ពុជាបានស្នើសុំជំនួយពីអង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីកាត់សេចក្តីមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌និងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃ ១៧ មេសា ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃ ០៦ មករា ១៩៧៩។

ដោយហេតុថា នៅមុនពេលចរចាលើកិច្ចព្រមព្រៀងនេះមានការរីកចម្រើនជាច្រើនធ្វើឡើងដោយលោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ (បន្ទាប់ពីនេះហៅថា"លោកអគ្គលេខាធិការ") និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឈានទៅរកការបង្កើតនូវអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធតុលាការកម្ពុជាដែលមានស្រាប់ ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងរយៈពេលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យដោយមានជំនួយអន្តរជាតិ។

ដោយហេតុថា តាមសេចក្តីសម្រេចចិត្តលេខ ៥៧/២២៨ មហាសន្និបាតបានស្វាគមន៍ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មដែល

កងច្បាប់សំរាប់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ
 រក្សាសិទ្ធិ © 2004 ដោយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល

ប្រព្រឹត្តិឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ហើយបានស្នើសុំលោកអគ្គលេខាធិការឲ្យបន្ត ការចរចាដោយពុំមានការពន្យារពេលដើម្បីសម្រេចកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយរដ្ឋាភិបាល ដោយឈរលើ ការចរចាពីពេលមុនស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ សមស្របតាមខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសម្រេច នេះ ដើម្បីឲ្យអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញអាចចាប់ផ្តើមដំណើរការបានឆាប់។

ដោយហេតុថា លោកអគ្គលេខាធិការនិងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានធ្វើការចរចា ស្តីពីការបង្កើត អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ក្នុងពេលនេះអង្គការសហប្រជាជាតិនិងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បាន ព្រមព្រៀងគ្នាដូចតទៅ៖

មាត្រា ១

គោលបំណង

គោលបំណងរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ គឺកំណត់អំពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងអង្គការ សហប្រជាជាតិនិងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំង ការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុង អំឡុងថ្ងៃ ១៧ មេសា ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃ ០៦ មករា ១៩៧៩។ ក្នុងចំណោមប្រការផ្សេងៗទៀត កិច្ចព្រមព្រៀងនេះផ្តល់មូលដ្ឋានគតិយុត្តិគោលការណ៍ និងបែបបទសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ នេះ។

មាត្រា ២

ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

១- កិច្ចព្រមព្រៀងនេះទទួលស្គាល់ថា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញមានយុត្តាធិការលើរឿងក្តី ដូចដែលបានចែងក្នុង"ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បី កាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងរយៈកាលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ" (បន្ទាប់ពីនេះ ហៅថា "ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ") ដូចដែលបានអនុម័តនិងធ្វើវិសោធនកម្ម ដោយអង្គនីតិប្បញ្ញត្តិកម្ពុជានៅក្រោមរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ទទួលស្គាល់ផងដែរ

កងច្បាប់សំរាប់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ
រក្សាសិទ្ធិ © 2004 ដោយលេខាធិការដ្ឋានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាល

ថា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញមានយុត្តាធិការលើរូបបុគ្គលជាមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១ នៃ កិច្ចព្រមព្រៀង។

២-កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវអនុវត្តក្នុងប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនៅពេលអនុម័តនិងធ្វើវិសោធនកម្មរួច។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវអនុវត្តតាម អនុសញ្ញាទីក្រុងវីយែន ស្តីពីច្បាប់នៃសន្និសីទជាពិសេសមាត្រា២៦ និង ២៧។

៣-នៅក្នុងករណីចាំបាច់ មានវិសោធនកម្មលើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ វិសោធនកម្មបែបនេះត្រូវតែមានការពិគ្រោះយោបល់គ្នាជាមុនរវាងភាគីទាំងពីរ។

មាត្រា ៣
ចៅក្រម

១-ចៅក្រមកម្ពុជាម្នាក់ និងម្នាក់ទៀតចៅក្រមដែលតែងតាំងដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃ អង្គចៅក្រមតាមសំណើរបស់លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ (បន្ទាប់ពីនោះហៅថា "ចៅក្រមអន្តរជាតិ") ត្រូវបម្រើការនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះនីមួយៗនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញទាំងពីរ ផ្នែក។

២-សមាសភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះមានដូចខាងក្រោម៖

- ក-អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖ ចៅក្រមខ្មែរ បីរូប និងចៅក្រមអន្តរជាតិ ពីររូប។
- ខ-អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល៖ ដែលជាកន្លែងទទួលពាក្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ផង និងជាកន្លែងចេញសេចក្តីសម្រេចបិទផ្លូវតវ៉ាផង៖ ចៅក្រមខ្មែរ បួនរូប និងចៅក្រម អន្តរជាតិបីរូប។

៣-ចៅក្រមត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានចរិតលក្ខណៈ និងស្មារតីខ្ពស់ មិនលំអៀង និង សុចរិត មានគុណសម្បត្តិដែលតម្រូវសម្រាប់តែងតាំងឲ្យបម្រើការក្នុងការិយាល័យតុលាការនៅ ប្រទេសរបស់ខ្លួន។ ចៅក្រមត្រូវឯករាជ្យក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន និងមិនអាចទទួលយក ឬ ស្វែងរកការណែនាំពីរដ្ឋាភិបាល ឬប្រភពណាមួយផ្សេងទៀតឡើយ។

៤- នៅក្នុងគ្រប់សមាសភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ត្រូវគិតគូរឲ្យបានត្រឹមត្រូវដល់បទពិសោធន៍ របស់ចៅក្រមក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ច្បាប់អន្តរជាតិ រួមទាំងច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ និងច្បាប់ សិទ្ធិមនុស្ស។

៥- លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ នឹងបញ្ជូនបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនសម្រាប់ តំណែងជាចៅក្រមអន្តរជាតិយ៉ាងតិចប្រាំពីររូប ហើយក្នុងបញ្ជីនេះ ខត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃ អង្គចៅក្រមនឹងតែងតាំងចំនួនប្រាំរូប ដើម្បីបម្រើការជាចៅក្រមនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះក្តីទាំងពីរថ្នាក់។ ខត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមតែងតាំងចៅក្រមអន្តរជាតិ ដោយយកក្នុងបញ្ជីឈ្មោះដែល លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិបានប្រគល់ជូនតែប៉ុណ្ណោះ។

៦- ក្នុងករណីដែលមានកន្លែងទំនេររបស់ចៅក្រមអន្តរជាតិណាមួយ ខត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃ អង្គចៅក្រមនឹងតែងតាំងចៅក្រមអន្តរជាតិមួយរូបទៀតក្នុងបញ្ជីឈ្មោះដដែលនេះជំនួស។

៧- ចៅក្រមត្រូវតែងតាំងសម្រាប់រយៈពេលនៃការជំនុំជម្រះ។

៨- បន្ថែមលើចៅក្រមអន្តរជាតិដែលជម្រះក្តីក្នុងអង្គជំនុំជម្រះ នឹងមានវត្តមាននៅគ្រប់ លំដាប់ថ្នាក់នៃការជំនុំជម្រះប្រធានអង្គជំនុំជម្រះដោយផ្អែកតាមករណីនីមួយៗ និងដោយយកក្នុង បញ្ជីឈ្មោះដែលលោកអគ្គលេខាធិការបានដាក់ជូន អាចចាត់តាំងនូវចៅក្រមបម្រុងមួយរូប ឬ ច្រើនជាងនេះ ដែលនឹងត្រូវវត្តមាននៅគ្រប់ដំណាក់កាល នៃការជំនុំជម្រះសម្រាប់ជំនួសចៅក្រម អន្តរជាតិណាម្នាក់ ប្រសិនបើចៅក្រមនោះមិនអាចបន្តការជំនុំជម្រះក្តីបាន។

មាត្រា ៤

ការសម្រេចសេចក្តី

១- ចៅក្រមត្រូវព្យាយាមឈានទៅដល់ការឯកភាពគ្នាជាឯកច្ឆ័ន្ទនៅក្នុងការសម្រេចសេចក្តី របស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើមិនអាចទទួលបានការឯកភាពគ្នាជាឯកច្ឆ័ន្ទទេ ត្រូវអនុវត្តរបបមន្តខាងក្រោម នេះ៖

ក- ការសម្រេចសេចក្តីរបស់សាលាដំបូងតម្រូវឲ្យមានសំឡេងឆ្នោតគាំទ្រពីចៅក្រម បួននាក់យ៉ាងតិច។

ខ- ការសម្រេចសេចក្តីដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនៃតុលាការកំពូល តម្រូវឲ្យមាន សំឡេងឆ្នោតគាំទ្រពីចៅក្រមប្រាំរូបយ៉ាងតិច។

២-នៅពេលដែលគ្មានការឯកភាពជាឯកភ្នំទេ ការសម្រេចសេចក្តីរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ត្រូវ មានទស្សនៈរបស់មតិភាគច្រើន និងមតិភាគតិច។

មាត្រា ៥

ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

១-មានចៅក្រមស៊ើបអង្កេតខ្មែរមួយរូប និងចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិមួយរូប ដែល បម្រើការជាសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ទទួលខុសត្រូវចំពោះការងារ ស៊ើបអង្កេត។

២-សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានចរិតលក្ខណៈ និងស្មារតីខ្ពស់មិន លំអៀងនិងសុចរិត មានគុណសម្បត្តិ ដែលតម្រូវសម្រាប់តែងតាំងឲ្យបម្រើការក្នុងការិយាល័យ តុលាការនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួនក្នុងផ្នែកនេះ។

៣-សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវឯករាជ្យក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន និងមិនទទួលយក ឬស្វែងរកការណែនាំពីរដ្ឋាភិបាល ឬប្រភពណាមួយផ្សេងទៀតបានឡើយ។ ប៉ុន្តែគេត្រូវយល់ថា វិសាលភាពនៃការស៊ើបអង្កេត គឺកំណត់ត្រឹមតែមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់នៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយណាដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មនិងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ លើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី ៦ ខែ មករា ១៩៧៩។

៤-សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវសហការគ្នា ដើម្បីឈានទៅដល់ការឯកភាពគ្នាមួយក្នុង ការស៊ើបអង្កេត។ នៅក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនអាចឯកភាពគ្នាថា ត្រូវបន្ត ការស៊ើបអង្កេតណាមួយ ការស៊ើបអង្កេតនោះត្រូវដំណើរការទៅមុខទៀត លើកលែងតែចៅក្រម ទាំងនេះ ឬចៅក្រមណាម្នាក់ក្នុងចំណោមចៅក្រមទាំងនេះធ្វើការស្នើសុំនៅក្នុងរយៈពេលសាមសីប ថ្ងៃឲ្យដោះស្រាយការខ្វែងគំនិតគ្នានេះតាមមាត្រា ៧។

៥-បន្ថែមពីលើបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនចៅក្រមអន្តរជាតិ ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា៣ វាក្យខណ្ឌ ទី៥ លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិនឹងដាក់ជូននូវបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនពីររូបទៀត

ហើយខត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមនឹងតែងតាំងចៅក្រមមួយរូបពីក្នុងបញ្ជីនេះ ដើម្បីបម្រើការជា ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ និងមួយរូបទៀតជាចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបម្រុង។

៦- ក្នុងករណីមានកន្លែងទំនេរ ឬតម្រូវការដើម្បីបំពេញកន្លែងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត អន្តរជាតិ អ្នកដែលត្រូវតែងតាំងឲ្យបំពេញកន្លែងនោះ ត្រូវតែជាចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបម្រុង នោះតែម្ដង។

៧- ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវតែងតាំងសម្រាប់រយៈពេលនៃការជំនុំជម្រះ។

មាត្រា ៦

ព្រះរាជអាជ្ញា

១- មានព្រះរាជអាជ្ញាខ្មែរមួយរូប និងព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិមួយរូប ដែលមានសមត្ថកិច្ច បង្ហាញខ្លួននៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះក្តីទាំងពីរថ្នាក់ ដោយបម្រើការជាសហព្រះរាជអាជ្ញា។ សហព្រះរាជអាជ្ញាទទួលខុសត្រូវលើការងារចោទប្រកាន់។

២- សហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានចរិតលក្ខណៈ និងស្មារតីខ្ពស់ និងមាន កម្រិតសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈខ្ពស់ និងមានបទពិសោធន៍ទូលំទូលាយក្នុងការស៊ើបអង្កេត និង ការចោទប្រកាន់ក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ។

៣- សហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវឯករាជ្យក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន និងមិនទទួលយក ឬស្វែងរកការណែនាំពីរដ្ឋាភិបាល ឬប្រភពណាមួយផ្សេងទៀតឡើយ។ ប៉ុន្តែត្រូវយល់ថា វិសាលភាពនៃការចោទប្រកាន់គឺកំណត់ត្រឹមមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់នៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និង ជនទាំងឡាយណាដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃ ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃ ៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៧៩។

៤- សហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវសហការគ្នា ដើម្បីឈានទៅដល់ការឯកភាពគ្នាមួយក្នុង ការចោទប្រកាន់។ ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចឯកភាពគ្នាថា ត្រូវបន្តការចោទប្រកាន់ ណាមួយ ការចោទប្រកាន់នោះត្រូវដំណើរការទៅមុខទៀត លើកលែងតែព្រះរាជអាជ្ញាទាំងពីរនេះ

ឬព្រះរាជអាជ្ញាណាមួយក្នុងចំណោមព្រះរាជអាជ្ញាទាំងពីរ ធ្វើការស្នើសុំនៅក្នុងរយៈពេលសាមសិប ថ្ងៃឲ្យដោះស្រាយការខ្វែងគំនិតគ្នានេះតាមមាត្រា៧។

៥- លោកអគ្គលេខាធិការនឹងផ្តល់ជូននូវបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជនពីររូប ហើយពីក្នុងបញ្ជីនេះ ខត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម និងតែងតាំងមួយរូបជាសហព្រះរាជអាជ្ញា និងមួយរូបទៀតជា សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិបម្រុង។

៦- ក្នុងករណីមានកន្លែងទំនេរ ឬតម្រូវការដើម្បីបំពេញកន្លែងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត អន្តរជាតិអ្នកដែលត្រូវតែងតាំងឲ្យបំពេញកន្លែងនោះ ត្រូវតែជាចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបម្រុង នោះតែម្តង។

៧- ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែងតាំងសម្រាប់រយៈពេលនៃដំណើរការជំនុំជម្រះ។

៨- សហព្រះរាជអាជ្ញានីមួយៗមានព្រះរាជអាជ្ញារងមួយរូប ឬច្រើនរូបជានិរន្តរ៍ ក្នុង ការចោទប្រកាន់ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ។ ព្រះរាជអាជ្ញារងអន្តរជាតិត្រូវតែងតាំងដោយព្រះរាជអាជ្ញា អន្តរជាតិពីបញ្ជីឈ្មោះមួយដែលផ្តល់ដោយលោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ។

មាត្រា៧

ការដោះស្រាយនូវការខ្វែងយោបល់គ្នារវាង

សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញា

១- ក្នុងករណីដែលសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើសំណើស្របតាម មាត្រា ៥ វាក្យ ខណ្ឌ ៤ ឬមាត្រា ៦ វាក្យខណ្ឌ ៤ តាមករណីដែលកើតឡើង សហចៅក្រម ស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើឯកសាររាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីអង្គហេតុ និង ហេតុផលបញ្ជាក់ពីគោលជំហរខ្វែងគំនិតគ្នារបស់ខ្លួន ដាក់ជូនប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល។

២- ការខ្វែងគំនិតគ្នានេះនឹងត្រូវដោះស្រាយជាបន្ទាន់ដោយ"អង្គបុរេជំនុំជម្រះ" មួយមាន ចៅក្រមប្រាំរូប ដែលបីរូបតែងតាំងដោយខត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ដោយមានមួយរូបជា ប្រធាន និងពីររូបទៀតតែងតាំងដោយខត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមតាមសំណើរបស់លោក អគ្គលេខាធិការ។ ការជ្រើសរើសចៅក្រមនេះត្រូវអនុវត្តតាមមាត្រា ៣ វាក្យខណ្ឌទី ៣។

៣-ពេលដែលទទួលបានឯកសាររាយការណ៍ដូចបានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ១ ប្រធាន ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវកោះប្រជុំអង្គបុរេជំនុំជម្រះភ្លាម និងបែងចែកឯកសាររាយការណ៍នេះ ជូនដល់សមាជិកអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

៤- ការសម្រេចសេចក្តីរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលមិនអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ត្រូវមាន សំឡេងឆ្នោតគាំទ្រដោយចៅក្រមយ៉ាងតិចបួនរូប។ ការសម្រេចសេចក្តីនេះត្រូវជូនដល់ប្រធាន រដ្ឋបាលដែលនឹងផ្សព្វផ្សាយ ហើយចែកជូនដល់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញា។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញានឹងត្រូវ ដំណើរការភ្លាមៗស្របទៅតាមការសម្រេច របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ ប្រសិនបើគ្មានមតិភាគច្រើនដែលត្រូវការសម្រាប់ធ្វើការសម្រេចសេចក្តីទេ ការស៊ើបអង្កេត ឬការចោទប្រកាន់នឹងត្រូវបន្តដំណើរការទៅមុខទៀត។

មាត្រា ៨

ការិយាល័យរដ្ឋបាល

១-ត្រូវមានការិយាល័យរដ្ឋបាលមួយ ដើម្បីបម្រើការអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេ ជំនុំជម្រះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងការិយាល័យព្រះរាជអាជ្ញា។

២-ត្រូវមានប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាលខ្មែរមួយរូប ដែលនឹងត្រូវតែងតាំងដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ប្រធានមានភារកិច្ចគ្រប់គ្រងទូទៅលើការងាររបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល លើកលែងតែការងារដែលស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

៣-ត្រូវមានអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាលអន្តរជាតិមួយរូប ដែលនឹងត្រូវតែងតាំងដោយ លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ។ អនុប្រធានត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការជ្រើសរើស បុគ្គលិកអន្តរជាតិទាំងអស់ និងការគ្រប់គ្រងលើសមាសភាពអន្តរជាតិនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ការិយាល័យព្រះរាជអាជ្ញា និងការិយាល័យ រដ្ឋបាល។

អង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឯកភាពគ្នាថា នៅពេលដែលអនុប្រធាន ការិយាល័យអន្តរជាតិត្រូវបានតែងតាំងដោយលោកអគ្គលេខាធិការ ការតែងតាំងដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឱ្យជននោះទទួលមុខតំណែងក៏ត្រូវធ្វើឡើងភ្លាមដែរ។

៤-ប្រធាននិងអនុប្រធានការិយាល័យត្រូវសហការគ្នាដើម្បីអនុវត្តកិច្ចការរដ្ឋបាលមានប្រសិទ្ធភាព និងទទួលបានលទ្ធផលល្អ។

មាត្រា ៩

ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

យុត្តាធិការលើរឿងក្តីរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញរួមមានឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ ដូចដែលបានកំណត់ក្នុងអនុសញ្ញាឆ្នាំ ១៩៤៨ ស្តីពីការបង្ការនិងការផ្ដន្ទាទោសឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ដូចបានកំណត់ក្នុងលក្ខន្តិកៈទីក្រុងវ្យែន នៃតុលាការឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិឆ្នាំ ១៩៤៨ និងការរំលោភធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវ ឆ្នាំ១៩៤៩ និងឧក្រិដ្ឋកម្មផ្សេងៗទៀត ដូចបានកំណត់ក្នុងជំពូក ២ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដែលត្រូវបានប្រកាសឲ្យប្រើនៅថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០១។

មាត្រា ១០

ទោសប្បញ្ញត្តិ

ទណ្ឌកម្មជាអតិបរមាសម្រាប់ផ្ដន្ទាទោសឧក្រិដ្ឋកម្មនៅក្រោមយុត្តាធិការនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញគឺកំណត់ត្រឹមដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។

មាត្រា ១១

ការលើកលែងទោស

១-រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងមិនស្នើសុំឲ្យមានការលើកលែងទោស ឬអនុគ្រោះទោសដល់ជនទាំងឡាយណាដែលអាចនឹងត្រូវស៊ើបអង្កេត ឬនឹងត្រូវផ្ដន្ទាទោសអំពីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលមានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះទេ។

២-ប្រការនេះផ្អែកលើសេចក្តីប្រកាសដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាថា រហូតមកដល់ពេលនេះមានតែករណីមួយគត់ទាក់ទងនឹងបញ្ហាដែលគ្របដណ្តប់ដោយច្បាប់នេះ នៅថ្ងៃទី ១៤ កញ្ញា ១៩៩៦ ពេលដែលការលើកលែង ទោសត្រូវបានផ្តល់ដល់មនុស្សម្នាក់គត់ដែលត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសនៅឆ្នាំ ១៩៧៩ ពីបទប្រល័យពូជសាសន៍។ អង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឯកភាពគ្នាថា វិសាលភាពនៃការលើកលែងទោសនេះគឺត្រូវសំរេចដោយ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

មាត្រា ១២

នីតិវិធី

១- នីតិវិធីត្រូវសមស្របជាមួយច្បាប់កម្ពុជា។ នៅពេលណាដែលច្បាប់កម្ពុជា ពុំអាច ដោះស្រាយបានចំពោះបញ្ហាពិសេសណាមួយ ឬមានភាពមិនច្បាស់លាស់ទាក់ទងទៅនឹង ការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិណាដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងច្បាប់កម្ពុជា ឬក៏មានបញ្ហាទាក់ទង ទៅនឹងភាពសមស្របគ្នារវាងបទប្បញ្ញត្តិបែបនេះទៅនឹងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ គេអាចស្វែងរក ការណែនាំក្នុងបទដ្ឋាននីតិវិធី ដែលបានបង្កើតឡើងក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិ។

២- អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញត្រូវអនុវត្តយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន សមស្របតាមបទដ្ឋានយុត្តិធម៌ អន្តរជាតិ ភាពត្រឹមត្រូវ និងដំណើរការសមស្របនៃច្បាប់ដូចដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១៤ និង ១៥ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិឆ្នាំ ១៩៦៦ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលកម្ពុជា គឺជា ភាគីហត្ថលេខីដែរ។ ក្នុងផលប្រយោជន៍ធានាឲ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ ហើយដំណើរការ ត្រឹមត្រូវនិងទុកចិត្តបាន ត្រូវយល់ថាតំណាងរបស់រដ្ឋសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ តំណាង របស់លោកអគ្គលេខាធិការ តំណាងបណ្តាញពត៌មាន និងតំណាងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ នឹងអាចចូលរួមស្តាប់ការជំនុំជម្រះក្តីបានគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់។ ការលើកលែង មិនឲ្យចូលរួមស្តាប់ការជំនុំជម្រះក្តីនេះ តាមមាត្រា១៤ នៃអនុសញ្ញាអាចធ្វើទៅបានតែក្នុងករណី ចាំបាច់បំផុត តាមយោបល់របស់អង្គជំនុំជម្រះដែលពាក់ព័ន្ធ ហើយតែនៅពេលណាដែល ការផ្សព្វផ្សាយចេញទៅនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌។

មាត្រា ១៣

សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ

១- សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា១៤ និង ១៥ នៃអនុសញ្ញា អន្តរជាតិឆ្នាំ១៩៦៦ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ត្រូវតែបានគោរពនៅទូទាំងដំណើរការនៃ ការជំនុំជម្រះក្តី។ សិទ្ធិបែបនេះជាពិសេសរួមមានសិទ្ធិទទួលបាននូវសវនាការមួយត្រឹមត្រូវ និងជា សាធារណៈ សិទ្ធិត្រូវបានចាត់ទុកថា គ្មានទោសព័រវហូតដល់ពេលរកឃើញថាជាប់ពន្ធនាគារ សិទ្ធិ ជ្រើសរើសមេធាវីដោយខ្លួនឯង សិទ្ធិមានពេលវេលានិងលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ដើម្បី ត្រៀមរៀបចំ

ការពារខ្លួន សិទ្ធិទទួលបាននូវមេធាវីប្រសិនបើជនជាប់ចោទ គ្មានលទ្ធភាពជួលមេធាវីដោយខ្លួនឯង និងសិទ្ធិពិនិត្យ ឬបានពិនិត្យសាក្សីជាក់បន្តក។

២-អង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឯកភាពគ្នាថា ប្រការស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានមេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ បានន័យថាជនជាប់ចោទមានសិទ្ធិជ្រើសរើសមេធាវីដោយខ្លួនឯង ដូចដែលបានធានានៅក្នុងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ។

មាត្រា ១៤

អាគារ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាត្រូវផ្តល់និងត្រូវរ៉ាប់រងចំណាយដោយខ្លួនឯង នូវអាគារសម្រាប់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ការិយាល័យព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុគ្គលិកជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យរដ្ឋបាល។ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវផ្តល់ផងដែរនូវសម្ភារៈប្រើប្រាស់ ការជួយសម្រួល និងសេវាកម្មផ្សេងៗទៀតដែលចាំបាច់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ដែលអាចឯកភាពគ្នាបានតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងដោយឡែករវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាល។

មាត្រា ១៥

បុគ្គលិកកម្ពុជា

ប្រាក់បៀវត្ស និងប្រាក់បំណាច់របស់ចៅក្រមកម្ពុជា ព្រះរាជអាជ្ញាកម្ពុជា និងបុគ្គលិកកម្ពុជាផ្សេងទៀតជាបន្តករបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

មាត្រា ១៦

បុគ្គលិកអន្តរជាតិ

ប្រាក់បៀវត្ស និងប្រាក់បំណាច់របស់ចៅក្រមអន្តរជាតិ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និងបុគ្គលិកអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ដែលជ្រើសរើសដោយអង្គការសហប្រជាជាតិជាបន្តករបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

មាត្រា ១៧

ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ និងជំនួយផ្សេងៗទៀតរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ

អង្គការសហប្រជាជាតិត្រូវទទួលខុសត្រូវដូចតទៅនេះ៖

ក-ប្រាក់បៀវត្សរបស់ចៅក្រមអន្តរជាតិ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ អនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល ព្រមទាំងបុគ្គលិកអន្តរជាតិដទៃ ទៀត។

ខ-ចំណាយសម្រាប់ថ្លៃទឹក ភ្លើង ទូរស័ព្ទ រល។ ឬសេវាផ្សេងៗ ដោយមាន ការព្រមព្រៀងគ្នាដោយឡែក រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិនិងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

គ-ប្រាក់បៀវត្សសម្រាប់មេធាវីការពារក្តី។

ឃ-ការធ្វើដំណើររបស់សាក្សីក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងមកពីបរទេស។

ង-សុវត្ថិភាពនិងសន្តិសុខដោយមានការព្រមព្រៀងដោយឡែករវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាល។

ច-ជំនួយឧបត្ថម្ភមានកំណត់ដទៃទៀតដែលអាចនឹងចាំបាច់ ដើម្បីធានាដំណើរការរលូន ដល់ការស៊ើបអង្កេត ការចោទប្រកាន់ និងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

មាត្រា ១៨

ភាពមិនអាចរំលោភបំពានបាននៃបណ្ណសារ និងឯកសារ

បណ្ណសាររបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យរដ្ឋបាល ហើយជាទូទៅរាល់ឯកសារ និងសម្ភារៈទាំងអស់ដែល រកបានមកដែលជារបស់ ឬប្រើប្រាស់ដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ទោះជានៅកន្លែងណាក៏ដោយ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយទោះជារក្សាទុកដោយជនណា ក៏ដោយមិនអាចត្រូវរំលោភបំពានបាន ឡើយក្នុងរយៈពេលនៃការជំនុំជម្រះក្តី។

មាត្រា ១៩

បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់ចៅក្រមអន្តរជាតិ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និងអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល

១-ចៅក្រមអន្តរជាតិ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និង អនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល ព្រមទាំងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេនឹងទទួលបាននូវបុព្វសិទ្ធិ

និងអភ័យឯកសិទ្ធិ ការលើកលែង និងភាពងាយស្រួល ដូចគ្នានឹងភ្នាក់ងារការទូត យោងតាម អនុសញ្ញាទីក្រុងវីយែនឆ្នាំ ១៩៦១ ស្តីពីទំនាក់ទំនងការទូត។

ជាពិសេសពួកគេនឹងទទួលបាន៖

ក-ភាពជាបុគ្គលមិនអាចរំលោភបំពានបាន រួមមានអភ័យឯកសិទ្ធិលើការចាប់ខ្លួន ឬ ឃុំខ្លួន។

ខ-អភ័យឯកសិទ្ធិលើយុត្តាធិការព្រហ្មទណ្ឌ រដ្ឋប្បវេណី និងរដ្ឋបាល ស្របតាមអនុសញ្ញា ទីក្រុងវីយែន។

គ-ភាពមិនអាចរំលោភបំពានបានចំពោះរាល់ក្រដាសស្នាម និងឯកសារទាំងអស់។

ឃ-ការលើកលែងអំពីការរឹតត្បិតផ្នែកអន្តោប្រវេសន៍ និងការចុះបញ្ជីជនបរទេស។

ង-អភ័យឯកសិទ្ធិ និងការជួយសម្រួលចំពោះអីវ៉ាន់ផ្ទាល់ខ្លួន ដូចគ្នានឹងភ្នាក់ងារការទូត។

២-ចៅក្រមអន្តរជាតិ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និង អនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល និងទទួលបាននូវការលើកលែងពីការយកពន្ធ លើប្រាក់បៀវត្ស ប្រាក់បំណាច់ និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗរបស់ពួកគេនៅប្រទេសកម្ពុជា។

មាត្រា ២០

បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់បុគ្គលិកកម្ពុជា និងអន្តរជាតិ

១-ចៅក្រម សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា និងបុគ្គលិកកម្ពុជាដទៃទៀត ទទួលបានអភ័យឯកសិទ្ធិលើដំណើរការច្បាប់ទាក់ទងនឹងពាក្យសំដីនិយាយ ឬសរសេរ និងគ្រប់ សកម្មភាពទាំងអស់ដែលពួកគេបានបំពេញក្នុងតួនាទីផ្លូវការរបស់ពួកគេនៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀង នេះ។ អភ័យឯកសិទ្ធិនេះនៅតែមានជាបន្តក្រោយពី ពួកគេបញ្ចប់ការងារជាមួយសហចៅក្រម ស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យ រដ្ឋបាល។

២-បុគ្គលិកអន្តរជាតិ នឹងទទួលបាន៖

ក-អភ័យឯកសិទ្ធិលើដំណើរការច្បាប់ទាក់ទងនឹងពាក្យសំដីនិយាយ ឬសរសេរ និងគ្រប់ សកម្មភាពដែលពួកគេបានបំពេញនៅក្នុងតួនាទីផ្លូវការរបស់ពួកគេនៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។ អភ័យឯកសិទ្ធិបែបនេះនឹងនៅតែមានជាបន្ត ក្រោយពីពួកគេបញ្ចប់ការងារជាមួយសហចៅក្រម

ស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យ រដ្ឋបាល។

ខ-អភ័យឯកសិទ្ធិលើការយកពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ និងប្រាក់បំណាច់ផ្សេងៗ ដែលផ្តល់ឲ្យពួកគេដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ។

គ-អភ័យឯកសិទ្ធិលើការរឹតត្បិតខាងអន្តោប្រវេសន៍។

ឃ-សិទ្ធិនាំចូលដោយឥតបង់ពន្ធនិងអាករផ្សេងៗចំពោះគ្រឿងសង្ហារឹម និងសម្ភារៈ ផ្ទាល់ខ្លួន លើកលែងតែការទូទាត់ចំពោះសេវា នៅពេលដែលទទួលមុខតំណែងជាផ្លូវការលើក ទីមួយនៅកម្ពុជា។

៣-អង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឯកភាពគ្នាថា អភ័យឯកសិទ្ធិដែល ផ្តល់ឲ្យដោយច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញទាក់ទងទៅនឹងពាក្យសុំដីនិយាយ ឬ សរសេរ និងរាល់សកម្មភាពទាំងអស់ដែលពួកគេបានបំពេញនៅក្នុងតួនាទីជាផ្លូវការរបស់ពួកគេ នៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងស្ថិតនៅបន្ត ក្រោយពេលពួកគេឈប់បម្រើការងារជាមួយ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និង ការិយាល័យរដ្ឋបាល។

មាត្រា ២១

មេធាវី

១-រាជរដ្ឋាភិបាលមិនត្រូវដាក់មេធាវីរបស់ជនសង្ស័យ ឬជនជាប់ចោទ ដែលត្រូវបាន ទទួលស្គាល់ដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញឲ្យស្ថិតនៅក្រោមវិធានការណាមួយ ដែលអាចប៉ះពាល់ ដល់ការបំពេញតួនាទីដោយសេរី និងឯករាជ្យរបស់ពួកគេនៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។

២-ជាពិសេសមេធាវីនឹងទទួលបាន៖

ក-អភ័យឯកសិទ្ធិលើការចាប់ខ្លួន ឬការឃុំខ្លួន និងការរឹបអូសយកសម្ភារៈផ្ទាល់ខ្លួន។

ខ-ភាពមិនអាចរំលោភបំពានបាន ទៅលើឯកសារទាំងអស់ទាក់ទងនឹងការអនុវត្តមុខងារ របស់ខ្លួនក្នុងនាមជាមេធាវីរបស់ជនសង្ស័យ ឬជនជាប់ចោទ។

គ-អភ័យឯកសិទ្ធិលើយុត្តាធិការព្រហ្មទណ្ឌ ឬរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងពាក្យសុំដីនិយាយ ឬសរសេរ និង សកម្មភាពដែលពួកគេបានបំពេញនៅក្នុងតួនាទីផ្លូវការជាមេធាវី។ អភ័យឯកសិទ្ធិ

បែបនេះនឹងនៅបន្តតម្កល់ចំពោះពួកគេ ក្រោយពួកគេបានបញ្ចប់មុខងារជាមេធាវីរបស់ជនសង្ស័យ ឬជនជាប់ចោទ។

៣-មេធាវីណាដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរឬមិនមែនខ្មែរ ដែលត្រូវជួលឬចាត់តាំងឱ្យធ្វើការ ជាមួយជនសង្ស័យ ឬ ជនជាប់ចោទក្នុងការការពារកូនក្តីរបស់ខ្លួន ត្រូវអនុវត្តតាមកិច្ចព្រមព្រៀង នេះ ច្បាប់កម្ពុជាស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី បទដ្ឋាននិងសីលធម៌នៃវិជ្ជាជីវៈច្បាប់ដែលគេទទួលស្គាល់។

មាត្រា ២២

សាក្សី និងអ្នកជំនាញការ

សាក្សី និងអ្នកជំនាញការដែលមកបង្ហាញខ្លួន តាមដីកាឬការស្នើសុំរបស់ចៅក្រម សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬសហព្រះរាជអាជ្ញានឹងមិនត្រូវចោទប្រកាន់ឃុំខ្លួន ឬជាកម្មវត្ថុនៃ ការរឹតត្បិតណាមួយផ្សេងទៀតលើសេរីភាពរបស់ពួកគេដោយអាជ្ញាធរកម្ពុជាឡើយ។ អាជ្ញាធរ កម្ពុជាមិនត្រូវដាក់ពួកគេឱ្យនៅក្រោមវិធានការណាមួយ ដែល អាចប៉ះពាល់ដល់ការបំពេញមុខងារ របស់ពួកគេដោយសេរី និងឯករាជ្យ។

មាត្រា ២៣

ការការពារជនរងគ្រោះ និងសាក្សី

សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា និងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវផ្តល់ ការការពារដល់ជនរងគ្រោះ និងសាក្សី។ វិធានការការពារបែបនេះរួមមាន ហើយមិនកំណត់ត្រឹម តែការអនុវត្តដំណើរការសាកសួរជាសម្ងាត់ និងការការពារអត្តសញ្ញាណរបស់ជនរងគ្រោះ ឬសាក្សី នោះទេ។

មាត្រា ២៤

សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងការការពារបុគ្គល ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងថ្មីនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងចាត់វិធានការសមស្រប និងមានប្រសិទ្ធភាព ដែលចាំបាច់ដើម្បីធានានូវ សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងការការពារចំពោះបុគ្គលដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។ អង្គការ សហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលឯកភាពគ្នាថា រដ្ឋាភិបាលទទួលខុសត្រូវលើសុវត្ថិភាពរបស់ ជនជាប់ចោទទាំងឡាយ ដោយមិនគិតថាពួកគេ បង្ហាញខ្លួនដោយស្ម័គ្រចិត្តចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ វិសាមញ្ញ ឬមួយក៏ត្រូវចាប់ខ្លួននោះឡើយ។

មាត្រា ២៥

កាតព្វកិច្ចជួយចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា និងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងអនុវត្តដោយគ្មានការពន្យារពេល តាមការស្នើសុំជំនួយរបស់ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សហព្រះរាជអាជ្ញា ឬអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ឬក៏បញ្ជារបស់ពួកគេ រួមមាន ប៉ុន្តែមិនមែនត្រឹមតែ៖

- ក-រកអត្តសញ្ញាណ និងទីកន្លែងរបស់បុគ្គលណាមួយ។
- ខ-ផ្តល់ឯកសារ។
- គ-ចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួនបុគ្គលណាមួយ។
- ឃ-បញ្ជូនជនជាប់ចោទមកកាន់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

មាត្រា ២៦

ភាសា

១-ភាសាដែលប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការក្នុងការងាររបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងអង្គបុរេជំនុំជម្រះ គឺ ភាសាខ្មែរ។

២-ភាសាការងារជាផ្លូវការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងអង្គបុរេជំនុំជម្រះគឺភាសាខ្មែរ អង់គ្លេស និង បារាំង។

៣-ការបកប្រែឯកសារសាធារណៈ និងការបកប្រែផ្ទាល់មាត់ ពេលសវនាការសាធារណៈ ជាភាសាសុំអាចផ្តល់ឲ្យបានអាស្រ័យលើការសម្រេចនិងចំណាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុង លក្ខខណ្ឌដែលមិនធ្វើឲ្យខូចខាតដល់ដំណើរការកាត់សេចក្តីនៅមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

មាត្រា ២៧

ការរៀបចំតាមសភាពជាក់ស្តែង

១-ដើម្បីឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងសន្សំសំចៃផង នៅក្នុងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះ វិសាមញ្ញ គេត្រូវរៀបចំបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះតាមរបៀបជាដំណាក់កាលទៅតាមលំដាប់លំដោយនីតិវិធី។

២-នៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូង នៃប្រតិបត្តិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ចៅក្រម សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងសហព្រះរាជអាជ្ញា នឹងត្រូវបានតែងតាំងរួមជាមួយនិងបុគ្គលិក

ដែលត្រូវធ្វើការជាមួយចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងព្រះរាជអាជ្ញា ហើយដំណើរការស៊ើបអង្កេត និង ចោទប្រកាន់ត្រូវចាប់ផ្តើម។

៣- ដំណើរការជំនុំជម្រះក្តីអ្នកដែលត្រូវបានឃុំឃាំងរួចហើយ ត្រូវដំណើរការទន្ទឹមគ្នានឹង ការស៊ើបអង្កេតលើជនដទៃទៀត ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលបិតនៅក្រោម យុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។

៤- នៅពេលបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេតលើជនជាប់សង្ស័យថា បានប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មដែល បិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញហើយ ដីកាចាប់ខ្លួននឹងត្រូវបញ្ជូនទៅ រាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីអនុវត្តការចាប់ខ្លួន។

៥- នៅពេលដែលរាជរដ្ឋាភិបាលចាប់ខ្លួនជនដែលត្រូវចោទប្រកាន់ដែលស្ថិតនៅក្នុងទឹកដី កម្ពុជា ហើយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនឹងត្រូវដំណើរការទាំងស្រុង ហើយចៅក្រមតុលាការកំពូលត្រូវ ចាប់ផ្តើមបម្រើការនៅពេលទទួលរឿងក្តីរបស់ខ្លួនហើយនោះ។ ចៅក្រមនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវ បម្រើការតែនៅពេលគេត្រូវការសេវារបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។

មាត្រា ២៨

ការដកខ្លួនចេញពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

ប្រសិនបើរាជរដ្ឋាភិបាលផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធ ឬការរៀបចំអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ឬក៏ធ្វើ យ៉ាងណាឲ្យអង្គជំនុំជម្រះដំណើរការតាមរបៀបណាមួយដែលមិនសមស្របជាមួយខ្លឹមសារនៃ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ អង្គការសហប្រជាជាតិរក្សាសិទ្ធិផ្អាកជំនួយឧបត្ថម្ភជាហិរញ្ញវត្ថុ ឬជាអ្វីផ្សេង ទៀតដែលបានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។

មាត្រា ២៩

ការដោះស្រាយជម្លោះ

ជម្លោះណាមួយរវាងភាគីទាំងសងខាង ទាក់ទងនឹងការបកស្រាយ ឬអនុវត្តន៍ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវដោះស្រាយតាមការចរចា ឬដំណោះស្រាយណាផ្សេងទៀតដែលឯកភាពគ្នា ទៅវិញទៅមក។

មាត្រា ៣០

ការអនុម័ត

ដើម្បីឲ្យភាគីទាំងពីរមានកាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវអនុម័តដោយ មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ និងផ្តល់សច្ចាប័នដោយកម្ពុជា។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ត្រូវ ខិតខំប្រឹងប្រែងឲ្យបានសច្ចាប័ននេះ ក្នុងកាលបរិច្ឆេទដ៏ឆាប់បំផុតដែលអាចធ្វើទៅបាន។

មាត្រា ៣១

ការអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវអនុវត្តដូចជាច្បាប់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្រោយពីទទួល សច្ចាប័នសមស្របតាមច្បាប់ផ្ទៃក្នុងរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាស្តីពីសមត្ថកិច្ចក្នុងការចុះ សន្និសីទ។

មាត្រា ៣២

ការចូលជាធរមាន

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃបន្ទាប់ពីភាគីទាំងពីរ ជូនដំណឹងប្រាប់គ្នាទៅវិញ ទៅមកជាលាយលក្ខណ៍អក្សរថា តម្រូវការសម្រាប់ការចូលជាធរមាន តាមផ្លូវច្បាប់ត្រូវបានបំពេញ រួចហើយ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ នៅថ្ងៃទី ០៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ ជាពីរច្បាប់ជាភាសា អង់គ្លេស។

ភាគីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ភាគីអង្គការសហប្រជាជាតិ

សុខ អាន

ហាន់ កូរ៉េល

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី

អគ្គលេខាធិការរងសំរាប់កិច្ចការច្បាប់

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ទីប្រឹក្សាច្បាប់